

* אזהרת טריגר לנושא של פגיעות מיניות *

מה יש לדבר על דינה? בית מדרש חדש על סיפור ישן יורם גלילי

שתיקתה של דינה

...ויש שאמרו לרצונה היה הדבר. הכתוב אומר "ויקח אותה", ואין קיחה אלא לשון חיתון כמו שנאמר "כי יקח איש אשה", ועוד נאמר "וישכב אותה" – כפשוטו. ועוד נאמר "ויענה" מלמד שבא עליה בעונתה, אי נמי (=או גם) מלשון ש"ענה לה" – שהייתה שואלת ושואלת לאחיה והם היו דוחקין בה ולועגין לה, עד שבא שכם וענה לה.

ותנות (דמות דמיונית) הייתה יושבת אצל השכינה, ובוכה על העלובות שבבנות ישראל. וכך אמרה: שתקנית הייתה דינה, וקול לא היה לה. וכל כך למה? משום שבני ביתה לא הקשיבו לה ולא הרבו לדבר עמה, כמה שנאמר: "אל תרבה שיחה עם האשה" (אבות, א', ה'). לפיכך יצאה לראות בבנות הארץ.

שתיקתה של דינה – מסוף העולם ועד סופו, וזוהי צעקה שבלב. שתי נשים נאנסו, ושתיקתן מסוף העולם ועד סופו: דינה בת לאה, ותמר אחות אמנון. בתמר הכתוב אומר: "ותלך הלך זעקה. ויאמר אליה אבשלום אחיה ... אחותי החרישי אחיך הוא אל תשיתי לברך לדבר הזה ותשב תמר ושממה".

(רבקה לוביץ', "סיפור דינה: המקרא, חז"ל ואנחנו", בתוך: אבי שיגא ונחם אילן (עורכים), תרבות יהודית בעין הסערה: ספר היוכל ליוסף אחיסוב, הקיבוץ המאוחד תשס"ב, עמ' 742–753)

מה מהדברים של רבקה לוביץ' מטריד אתכם?
מה מעורר הזדהות או הסכמה?
האם אונס ופגיעות מיניות אינם נושאים שדווקא השתיקה יפה להם? למה חשוב לדבר עליהם בציבוריות שלנו?

יציאת דינה

"ותצא דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בבנות הארץ"...
ולא בת יעקב? אלא על שם יציאתה נקראת בת לאה, שאף היא יצאנית היתה, שנאמר "ותצא לאה לקראתו", ועליה משלו המשל: "כאמה – כבתה"...

(רש"י)

לא יצאה אלא להראות עצמה ויפיה, ונָרַם לה החטא, וזבק בה שכם בן חמור.

(מדרש אגדה לבראשית (בובר), פרשת וישלח, סימן א')

הכתוב הזה בא לספר שבחה של דינה שלא קרה לה זה להיותה יצאנית בטבעה, כי היא היתה בת לאה המלומדת לשבת בית, כי רחל היתה רועה את הצאן, ולאה – לא היתה יוצאת החוצה. גם מפאת אביה שהיתה בת יעקב יושב אוהלים, ואם היה אביה צנוע – כל שכן בתו. וזה מורה שלא יצאה לכוונה רעה חלילה. אלא לראות בבנות הארץ לא אמר "באנשי העיר" וגם לא "בבני העיר" אלא "בבנות העיר", ר"ל לראות בבנות העיר – במלבושיהן ותכשיטיהן, יען לא היה בבית יעקב שום נערה בלטה, והיא רצתה ללמוד מנערות העיר כדרך הבתולות.

(אברבנאל על התורה)

האם יש התנהגות שהיא בגדר "יציאה"?
האם נוכל לקרוא לפירושו של אברנאל "פירוש פמיניסטי"?
•

* אזהרת טריגר לנושא של פגיעות מיניות *

• איזו דינה אתם/ן רואים/ות בתמונה הזו?

ואיך נבדיל אסנת אלזר

ואיך נבדיל?
האש נצתת אצל כל הזוגות
בתחלת דרכם
בערה פנימית מלבה פגנות משתפות
מלים של אהבה
נחשולים של עשן מערסלים
מגע ראשוני, מסרבל
למידה הדדית של הגוף
ירעבנו.

ואיך נבדיל?
בין יין המשתבח עם הזמן
לבין זה שהופך באושים
לא כל יין ישמח לבב
ולא כל הלבבות ישארו שלמים.

יש שישאו שבקיהם בכבדות
עורם העדין וצלק בכעור עמק
ויש שלעד יפרע קצב פעימותיהם

ואיך נבדיל?

- השיר רומז לקושי להבדיל בין היפה והעדין, ובין המכוער והמגונה. מיהם אלו שצריכים להבדיל?
- מה מקומה של הקהילה בטיפול בפגיעות מיניות? האם חובה להתערב? שמא להפך: אסור להתערב?